

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 10 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2016/0139(COD)

5103/1/23
REV 1 ADD 1

VISA 2
COWEB 2
COMIX 5
CODEC 5
PARLNAT 32

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

Dalykas:	Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (Kosovas*) – Tarybos motyvų pareiškimas – Tarybos priimtas 2023 m. kovo 9 d.
----------	---

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

I. IVADAS

1. 2016 m. gegužės 4 d. Komisija pateikė pasiūlymą¹ dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo siekiama dabartinio Reglamento (ES) 2018/1806 I priede (reikalavimas turėti vizą) išbraukti nuorodą į Kosovą* ir tą pačią nuorodą įtraukti į to reglamento II priedą (bevizis režimas). Savo galutinėje ataskaitoje dėl vizų režimo liberalizavimo veiksmų plano įgyvendinimo² Komisija patvirtino, kad Kosovas įvykdė reikalavimus, su sąlyga, kad iki dienos, kurią Europos Parlamentas ir Taryba priims šį pasiūlymą, Kosovas bus ratifikavęs susitarimą dėl sienų ir (arba) pasienio nustatymo su Juodkalnija ir pasiekęs geresnių kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija rezultatų.
2. 2018 m. liepos mėn. Komisija paskelbė ataskaitą³, kurioje padarė išvadą, kad, ratifikavęs susitarimą dėl sienos nustatymo su Juodkalnija, Kosovas įvykdė šiuos du likusius kriterijus.
3. 2019 m. kovo 28 d. Europos Parlamentas priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą pritardamas Komisijos pasiūlymui. Pradinę pranešėją Tanja Fajon (S&D, SI) 2022 m. pakeitė Thijs Reuten (S&D, NL).
4. Taryboje parengiamieji organai 2016 m. sustabdė Komisijos pasiūlymo nagrinėjimą, atsižvelgdami į tai, kad, *prieš* pradedant bet kokias naujas diskusijas dėl šio dokumento, turėjo būti įvykdyti du likę kriterijai. Tolesnės diskusijos taip pat buvo surengtos 2018 m. ir 2020 m.
5. 2022 m. Komisija sutiko raštu pranešti apie tolesnę Kosovo padarytą pažangą. Taip ji atsižvelgė į seniai pateiktą Tarybos prašymą. Komisijos neoficialiame dokumente „Faktinė naujausia informacija apie pagrindinius pokyčius valstybėms narėms svarbiausiose srityse“ padaryta išvada, kad Kosovas toliau stiprina pažangą svarbiausiose srityse, kurios nustatytos vizų režimo liberalizavimo veiksmų plane, todėl 2018 m. Komisijos rekomendacija trumpalaikio buvimo atveju netaikyti vizų reikalavimo Kosovo pasų turėtojams išliko visiškai pagrįsta.

¹ Dok. 8670/1/16 REV 1.

² Dok. 8764/16.

³ Dok. 11295/18 + ADD 1 REV 1.

6. Komisijai pristačius neoficialų dokumentą, Taryboje buvo atnaujintas su šiuo dokumentu susijęs darbas. 2022 m. lapkričio 30 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino įgaliojimus pradėti derybas su Europos Parlamentu⁴.
7. Derybos prasidėjo netrukus po to. Po 2022 m. gruodžio 12 d. įvykusio pirmojo techninio posėdžio 2022 m. gruodžio 14 d. Strasbūre buvo sušauktas politinis trilogas. Abi teisėkūros institucijos pasiekė kompromisą ir taip susitarė dėl kelių techniniu lygmeniu nustatytų neišspręstų klausimų.
8. 2022 m. gruodžio 20 d. Nuolatinių atstovų komitetas, siekdamas susitarimo, išnagrinėjo galutinį kompromisinį tekstą ir jį⁵ patvirtino.
9. 2023 m. sausio 12 d. Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas (LIBE komitetas) patvirtino politinį susitarimą, o 2023 m. sausio 13 d. LIBE komiteto pirmininkas nusiuntė laišką Nuolatinių atstovų komiteto pirmininkui, kuriame patvirtino, kad jei Taryba per pirmąjį svarstymą patvirtins reglamentą, tekstą peržiūrėjus teisininkams lingvistams, Parlamentas patvirtins Tarybos poziciją per savo antrąjį svarstymą.
10. Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas, nes juo plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja.
11. Islandijos, Norvegijos, Šveicarijos ir Lichtenšteino atžvilgiu reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos.
12. Kipro, Bulgarijos ir Rumunijos atžvilgiu šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip tai suprantama atitinkamuose Stojimo aktuose.

⁴ Dok. 15462/22.

⁵ Dok. 16276/22.

II. TIKSLAS

13. Reglamentu siekiama perkelti nuorodą į Kosovą* iš Reglamento (ES) 2018/1806 I priedo (šalių, kurioms taikomas reikalavimas turėti vizą, sąrašas) į II priedą (šalių, kurioms netaikomas reikalavimas turėti vizą, sąrašas). Todėl trumpalaikio buvimo (t. y. ne daugiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį) Europos Sąjungoje atveju Kosovo biometrinių pasų turėtojams bus taikomas bevizis režimas.

III. PER PIRMAJĄ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

14. Europos Parlamentas ir Taryba vedė derybas, kad susitartų remdamiesi per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija, kurią Parlamentas be pakeitimų galėtų patvirtinti per savo antrąjį svarstymą. Per pirmąjį svarstymą priimtos Tarybos pozicijos tekstas visiškai atspindi abiejų teisėkūros institucijų, kurioms padėjo Europos Komisija, pasiektą kompromisą.
15. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiama suderinti tikslą užtikrinti bevizį režimą Kosovo pasų turėtojams ir poreikį išspręsti įvairius susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su migracijos ir saugumo rizika.
16. Atsižvelgiant į tai, vizų režimo liberalizavimo įgyvendinimo data susieta su Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) veikimo pradžia, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti naująja ES IT sistema, kurios vienas iš tikslų yra prisidėti prie aukšto saugumo lygio ir užkirsti kelią nelegaliai imigracijai, nuodugnai įvertinant keliautojus, kuriems netaikomas vizos reikalavimas, prieš jiems atvykstant į išorės sienos perėjimo punktus.
17. Pripažįstant, kad ES IT sistemų veikimo pradžios tvarkaraštis gali būti peržiūrėtas, per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje aiškiai nurodyta, kad, jei ETIAS veikimo pradžia būtų dar labiau atidėta, vizų režimo liberalizavimas bet kuriuo atveju bus taikomas ne vėliau kaip nuo 2024 m. sausio 1 d.

18. Per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje dar kartą pabrėžiami du aspektai. Pirmiausia, svarbu, kad Kosovas bendradarbiautų readmisijos srityje, visų pirma sudarydamas susitarimus ar nustatydamas tvarką šioje srityje su valstybėmis narėmis, jei tai dar nepadaryta, ir jais visapusiškai laikytusi negrąžinimo principo. Šis raginimas nedaro poveikio valstybių narių pozicijoms dėl Kosovo statuso. Antra, per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje pabrėžiama, kad, siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai į Šengeno erdvę, svarbu priderinti Kosovo vizų politiką prie Sąjungos vizų politikos.

IV. IŠVADA

19. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija visapusiškai atspindi kompromisą, pasiektą Europos Parlamento ir Tarybos derybose, padedant Komisijai.
20. Šis kompromisas patvirtintas 2023 m. sausio 13 d. LIBE komiteto pirmininko laišku, adresuotu Nuolatinių atstovų komiteto pirmininkui. Tame laiške LIBE komiteto pirmininkas nurodo, kad savo komiteto nariams, o vėliau ir plenariniame posėdyje rekomenduos per antrąjį svarstymą Parlamente be pakeitimų pritarti Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtai pozicijai, abiejų institucijų teisininkams lingvistams patikrinus jos tekstą.